

Coronarichtlijnen voor vrijwilligersorganisaties

Toelichting op de handreiking

CORONARICHTLIJNEN: HANDREIKING VOOR VRIJWILLIGERSORGANISATIES

 <p>Blijf thuis bij klachten. Check deelnemers en bezoekers vooraf.</p>	 <p>1,5 meter afstand en geen handen schudden.</p>	 <p>Hoest en nies in de elleboog of in een papieren zakdoek.</p>	 <p>Handenwasgelegenheid met gebruik papieren doekjes (en/of des- infecterende gel).</p>
 <p>Hang de regels op, plaats ze op je website en zorg voor handhaving.</p>	 <p>Stel een corona- verantwoordelijke aan.</p>	 <p>Maak een instructie voor medewerkers:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uitvoeren protocol 2. Aanspreken van personen op ongewenst gedrag. 	

Inhoud

Coronarichtlijnen: handreiking voor vrijwilligersorganisaties	3
Het algemene deel	3
De fysieke omgeving	3
Gebouw	4
Buitenruimte	5
Schoonmaak en Hygiëne	5
Activiteiten	5
Groepsactiviteiten	6
Sectorprotocollen	6
Bezoek bij mensen thuis	6
Vrijwillig vervoer	6
Medewerkers	7
Deelnemers en bezoekers	8
Tot slot	8

Coronarichtlijnen: handreiking voor vrijwilligersorganisaties

De maatregelen voor de bestrijding van het virus worden de komende tijd versoepeld. Dat betekent dat ook vrijwilligersorganisaties in beperkte mate hun activiteiten weer kunnen starten. Wanneer ze weer kunnen beginnen hangt af van de [beslissingen van de overheid](#) en of ze kunnen voldoen aan de [basisregels](#) die moeten voorkomen dat mensen elkaar besmetten.

De Rijksoverheid stelt de basisregels en de maatregelen voor het bestrijden van het coronavirus op. Om de maatregelen te handhaven stellen de veiligheidsregio's een noodverordening op. De noodverordening kan veranderen afhankelijk van de beslissingen van de Rijksoverheid. Kijk daarom regelmatig op de website van uw eigen veiligheidsregio naar informatie over de voorwaarden voor uw activiteiten of vraag het aan uw gemeente.

Elk protocol, richtlijn of afwegingskader is een vertaling van maatregelen voor de eigen situatie. Voor een aantal sectoren zoals de sport, musea, zorg en scoutinggroepen e.d. worden sectorspecifieke protocollen gemaakt (zie www.vrijwilligerswerk.nl). Een protocol is maatwerk. Het is niet mogelijk om voor alle vrijwilligersorganisaties een voorbeeldprotocol of -richtlijn op te stellen in deze handreiking geven we daarom een structuur voor de maatregelen op basis waarvan u zelf voor uw organisatie een protocol kunt opstellen.

Het algemene deel

In het algemene deel staat een verwijzing naar de veiligheidsregio's. Elke regio heeft een noodverordening op de website gepubliceerd waarin de maatregelen van de overheid zijn opgenomen. Omdat elke organisatie eigen maatregelen moet nemen om ervoor te zorgen dat mensen zich aan de basisregels kunnen houden, staan in het algemene deel ook de basisregels. Deze basisregels zijn uitgebreid met een aantal suggesties voor organisaties om de maatregelen te handhaven. Suggesties die gedaan worden zijn het aanstellen van een coronaverantwoordelijke voor de organisatie, de maatregelen op zichtbare plaatsen in het gebouw of op het terrein ophangen en het checken van bezoekers en deelnemers op gezondheidsklachten.

Om te voorkomen dat mensen elkaar besmetten is het nodig om mensen te scheiden in een ruimte (minimaal 1,5 meter) en te verdelen in tijdsblokken. De oplossingen die u hiervoor verzint, zijn onderdeel van het protocol.

Niet onbelangrijk voor de handhaving in het algemeen is dat alle medewerkers (betaalde krachten en vrijwilligers) op de hoogte zijn van het protocol. Dat betekent dat ze goed geïnstrueerd moeten worden over gebruik van ruimte, het voorafgaand opnemen van contact, het maximaal aantal personen per ruimte en het schoonmaken en schoon houden van de ruimte. Het is niet uit te sluiten dat bezoekers en deelnemers zich niet altijd houden aan de voorschriften die gelden voor het gebouw en de activiteiten (zie hiervoor het hoofdstuk over deelnemers). Medewerkers hebben dan de taak die mensen aan te spreken op hun gedrag. Het is de verantwoordelijkheid van de organisatie dat medewerkers daarop te informeren en te trainen (zie hiervoor het hoofdstuk over medewerker)

De belangrijkste basisregel is: **Blijf thuis bij klachten**. Dat geldt voor deelnemers zowel als voor medewerkers inclusief vrijwilligers. het is een eerste verantwoordelijkheid van de personen zelf, maar de organisatie moet hier wel op controleren. Daarom in het algemeen deel voor organisaties de basisregel 'check bezoekers en deelnemers op gezondheidsklachten'.

De fysieke omgeving

Bij de fysieke omgeving gaat het om de binnen- en buitenruimten, de contactoppervlakken en beschermingsmiddelen die moeten voorkomen dat mensen elkaar kunnen besmetten.

Gebouw

Deelt u de locatie met andere organisaties en is er een beheerder, dan zal die een protocol opstellen waaraan mensen en organisaties die in het gebouw komen zich aan moeten houden. De beheerder zal de ruimtes binnen en buiten daarop aanpassen. Het is de taak van de gebruikers dat de regels worden nageleefd.

Heeft u een eigen gebouw of bent u de beheerder van een gebouw, dan zult u zelf maatregelen moeten nemen om te voldoen aan de noodverordening en ervoor te zorgen dat mensen zich aan de basisregels kunnen houden wanneer ze binnen zijn.

Een goede handleiding voor een protocol voor gebouwen is ook te vinden op de website van [LSA-bewoners](#).

Algemene ruimten

Gebouwen hebben algemene ruimtes zoals trappen, gangen en hal naast de specifieke ruimte zoals kantoor, kantine, activiteitenruimten (lokalen), aula, sportzaal en sanitair. Hoeveel mensen er in een gebouw mogen hangt af van de regels van de overheid en de capaciteit van het gebouw. De capaciteit moet worden berekend aan de hand van de anderhalvemeterregel. Dat betekent per persoon ongeveer 10 m². Vanaf 1 juni is de regel dat er maximaal 30 personen in een ruimte mogen als die 1,5 m afstand tot elkaar kunnen houden. Bereken voor uw gebouw op basis van het aantal vierkante meter en het maximaal aantal personen in een ruimte, het maximaal aantal bezoekers en deelnemers die in het gebouw aanwezig kunnen zijn samen met vrijwilligers en medewerkers.

Voor het beheersen van de capaciteit kun je het beste communiceren dat bezoek in het gebouw zonder telefonische afspraak of uitnodiging niet mogelijk is. Houd met een tijdschema (tijdslots) bij hoeveel personen in een bepaalde tijdperiode in het gebouw aanwezig zijn. Maak afspraken wie wanneer komt en controleer bij binnenkomst op gezondheidsklachten. Mensen die geen afspraak hebben of niet zijn uitgenodigd wordt de toegang geweigerd.

Om een goed beeld van de knelpunten van het gebouw te krijgen kunt u het beste zelf door het gebouw lopen. Wanneer u dat met twee personen doet en de basisregels erbij houdt, komt u vanzelf de plaatsen tegen waar het niet mogelijk is om 1,5 m afstand te houden. Oplossingen daarvoor zijn: eenrichtingverkeer in smalle doorgangen, markeringen op de vloer om 1,5 m afstand te houden, tafels en stoelen weghalen, afplakken van zitplaatsen, wc's en urinoirs, schermen plaatsen op de balie of looproutes scheiden. Vergeet niet ook de toegangsdeur. Bezoekers die binnenkomen en weggaan moeten dat met voldoende afstand kunnen doen. Als dat niet mogelijk is, zorg er dan voor dat de toegangsdeur een andere is dan de deur waardoor mensen het pand verlaten. Hang in het gebouw de maatregelen op, op duidelijk zichtbare plaatsen.

Specifieke ruimten

Voor het gebruik van de ruimten in het gebouw geldt dat er maximaal 30 personen in een ruimte mogen zijn als die 1,5 m afstand tot elkaar kunnen houden. Dat betekent waarschijnlijk dat alleen in de sportzaal, aula, theaterzaal, kantine, restaurant of barruimte zoveel mensen kunnen zijn. Bereken voor iedere ruimte op basis van 10 m² per persoon hoeveel mensen er in de ruimte kunnen zijn. Richt de ruimte zodanig in dat iedereen ook daadwerkelijk op 1,5 m van elkaar kan verblijven. Communiceer helder en duidelijk over het gebruik van de ruimte en maak afspraken over het schoonmaken. Het is verstandig om in iedere ruimte een flesje desinfecterende handgel te plaatsen zodat mensen bij binnenkomst en vertrek de handen kunnen ontsmetten.

Voor de horecalegenheden geldt dat maximaal twee personen, uit verschillende huishoudens, binnen 1,5 m van elkaar mogen zitten. Wanneer meer personen uit verschillende huishoudens aan en tafel zitten moeten die 1,5 m afstand van elkaar houden.

Let op: de kantines van verenigingen en sportverenigingen blijven tot 1 september dicht. Dat geldt ook voor de sport- en gymzalen en sportscholen. Daar mag tot 1 september niet gesport worden.

Buitenruimte

Ook voor de buitenruimte geldt dat iedereen 1,5 m afstand moet houden. Ook daarvoor moet u als beheerder of eigenaar maatregelen nemen. Plaats markeringen op 1,5 m van de uitgangen. Mensen moeten de ruimte krijgen om het gebouw, opberghok of de fietsenstalling te verlaten. Maak duidelijk dat mensen die niets te zoeken hebben op uw terrein daar ook niet welkom zijn. Wanneer er bezoekers of deelnemers worden afgezet is het verstandig een zogenoemde 'kiss en ride zone' in te stellen. Buiten die zone houdt iedereen 1,5 m afstand. Ook in de fietsenstalling moet 1,5 m afstand gehouden worden. Maak daarom een looproute en plaats markeringen op 1,5 m.

Schoonmaak en hygiëne

Het coronavirus wordt verspreid via de handen, contactoppervlak en via de lucht. Eén van de belangrijkste adviezen van het RIVM is om regelmatig handen te wassen met water en zeep. Ook handgels worden aanbevolen. Hierdoor worden ziekteverwekkers verwijderd en is de kans dat mensen ziek worden door dat ze met de handen aan de neus, gezicht of ogen zitten kleiner.

Voor het schoonmaken van oppervlakken kan zeep of allesreiniger worden gebruikt. Denk bij oppervlakken aan deurgrepen, meubilair, kranen of gebruiksmateriaal. Door goed schoon te maken, is het risico kleiner om ziekteverwekkers binnen te krijgen. Desinfecteren is niet altijd nodig op plaatsen waar veel ziekteverwekkers aanwezig zijn (zoals in ziekenhuizen). Als je desinfecteermiddelen vaak gebruikt kunnen de ziekteverwekkers daarvoor ongevoelig worden.

Sanitair

Voor het sanitair geldt dat het vaker per dag schoongemaakt moet worden, specifiek de contactoppervlakken. Ook moeten mensen 1,5 m afstand kunnen houden in de sanitaire ruimte. Dat kan betekenen dat er urinoirs en wc's afgeplakt moeten worden, omdat er niet voldoende afstand kan worden gehouden bij gebruik ervan. Zorg ook voor markeringen op de vloer en bepaal het maximaal aantal personen voor de sanitaire ruimten. Zorg voor voldoende zeep om de handen te wassen. Het advies van de overheid is om papieren droogdoekjes te gebruiken. Gebruik geen blower voor het drogen van de handen. Daarbij ontstaan de zogenoemde aerosolen, ofwel waterdruppeltjes waarmee het virus zich kan verspreiden.

Schoonmaak

Het virus kan zich verspreiden via contactoppervlakken, menselijke afscheiding en luchtverversingssystemen. Maak daarom regulier één keer per dag schoon. Reinig contactpunten en contactoppervlakken vaker. Advies over de te gebruiken [schoonmaakmiddelen](#) vindt u op de website van het RIVM. Plaats in iedere ruimte handgel zodat iedereen bij binnenkomst en vertrek de handen kan ontsmetten.

Deel de schoonmaakroosters met gebruikers van de ruimten. Hang deze in de ruimte op. Zorg ervoor dat schoonmakers voldoende ruimte hebben om schoon te maken. Maak daarover ook afspraken met het schoonmaakbedrijf.

Activiteiten

De overheid heeft een [spoorboekje](#) opgesteld voor de versoepeling van de maatregelen. Vanaf 1 juni kunnen mensen weer samenkomen. Maximaal 30 personen en iedereen moet op 1,5 m van elkaar blijven en fysiek contact voorkomen. De basisregel geldt nog steeds: blijf zoveel mogelijk thuis en vermijd drukke plaatsen. Maak daarom de afweging of fysiek bij elkaar komen nodig is. Op de site van Movisie staat een [animatie voor de afweging bij fysieke ontmoetingen](#). Mensen boven de 70 jaar en kwetsbare mensen zijn aangemerkt als risicogroep. Het RIVM adviseert deze groep op zoveel mogelijk thuis te blijven, zo weinig mogelijk bezoek thuis uitnodigen en drukke plaatsen te mijden. Tegelijkertijd moet voorkomen worden dat mensen in een isolement raken. Dat houdt in dat mensen niet uitgesloten hoeven te worden van activiteiten. Mensen maken zelf de afweging om deel te nemen aan de activiteit. Het is aan de organisaties om hierover in gesprek te gaan met de deelnemer of

bezoeker en te kijken of het verantwoord is. Net als iedereen moeten ze zich daarbij wel aan de maatregelen houden. Neem daarom vooraf contact op met de deelnemers en vraag naar gezondheidsklachten.

Wanneer het lastig is voor deelnemers zich aan de 1,5 m te houden moet de activiteit dusdanig worden aangepast zodat iedereen zich wel aan de anderhalvemeterregel kan houden. Dat geldt ook voor persoonlijke wensen van deelnemers wanneer die zich niet prettig voelen bij de afstand gedurende de activiteit.

Groepsactiviteiten

Jongeren onder de 12 jaar mogen al langer meedoen aan groepsactiviteiten buiten. Onderling hoeven ze geen afstand te bewaren. Wel moeten ze 1,5 m afstand houden tot de begeleiding. Jongeren tussen de 12 en 18 jaar mogen ook buiten aan groepsactiviteiten meedoen, maar moeten wel 1,5 m afstand bewaren tot elkaar en de leiding. Vanaf 1 juni geldt voor ouderen boven de 18 jaar dat dat zij met 30 personen mogen samenkomen buiten en binnen als ze maar 1,5 m afstand tot elkaar houden.

Sectorprotocollen

In veel sectoren hebben landelijke brancheorganisaties eigen protocollen opgesteld. Die kunnen ook gebruikt worden door lokale organisaties in die sector. Op internet worden veel van deze protocollen gedeeld. We hebben een kleine selectie gemaakt:

- [Dagbesteding](#)
- [Sport](#)
- [Speeltuinen](#)
- [Cultuurparticipatie](#)
- [Musea](#)
- [Natuurterreineigenaren](#)

Bezoek bij mensen thuis

Wanneer daar geen reden toe is wordt iedereen afgeraden mensen thuis te bezoeken. In de afgelopen periode is ruim gebruik gemaakt van de alternatieve communicatiemiddelen. Via telefoon, sociale media en raamvisites. Voor het afleveren van goederen zoals voedselpakketten en boodschappen is het niet nodig om bij mensen binnen te gaan. Afleveren aan de deur en op 1,5 m een praatje maken kan altijd.

Vanaf 17 mei is het niet meer verboden om bij mensen op visite te gaan. Vanaf 1 juni geldt er geen maximum meer voor het ontvangen van mensen thuis. Wanneer de vrijwilligers weer op huisbezoek gaan is het verstandig om daar een instructie voor op papier te zetten. Laat vrijwilligers die mensen gaan bezoeken de instructie telefonisch doornemen met de persoon waar ze op bezoek gaan. In het telefoongesprek vooraf kan ook besproken worden wat mensen zelf prettig vinden. Bijvoorbeeld het dragen van een mondkapje. Respecteer de wensen en zorg dat je dan een mondkapje draagt. Zet in de instructie ook dat de vrijwilliger met de ontvanger bespreekt om het huis vooraf aan het bezoek te luchten. Uiteraard staat in de instructie de regel dat mensen 1,5 m afstand moeten houden, maar ook:

- Zeg de afspraak af als iemand zelf of een persoon in het gezin klachten heeft (neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging of koorts)
- Was je handen voorafgaand aan het bezoek
- Neem eigen (hand)doekje(s), plastic handschoenen en desinfecterende gel mee om de handen schoon te maken en te houden
- Houd het gesprek zo kort mogelijk
- Maak na gebruik je laptop en telefoon schoon met een hygiënisch, ontsmettend doekje
- Was je handen na het bezoek

Vrijwillig vervoer

Nu alles langzaam op gang komt, zullen vrijwilligers ook weer mensen gaan vervoeren. In de eigen auto of in een busje. De basisregel is dat iedereen 1,5 m afstand houdt tot personen die niet tot het gezin behoren. In een auto is het niet mogelijk. Het vervoeren van mensen in de eigen auto wordt sterk afgeraden. Vrijwilligers kunnen een boete krijgen als er drie of meer personen in een auto zitten die niet tot een huishouden behoren. Er zijn inmiddels schermen te koop voor in de auto waardoor de chauffeur afgeschermd is van de passagier. Dan is het wel mogelijk om mensen te vervoeren

Afstand houden in een busje is wel mogelijk. Als vrijwilligers met busjes gaan rijden zal daar een instructie voor gemaakt moeten worden. Daarin moet zijn opgenomen dat:

- Passagiers een instructie krijgen die telefonisch voorafgaand wordt doorgesproken
- De afspraak afgezegd wordt als iemand zelf of een persoon in het gezin klachten heeft (neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging of koorts)
- Passagiers zelf in- en uitstappen
- Passagiers achterin zitten
- Passagiers zelf de veiligheidsgordel omdoen

Voor de vrijwilligers is het belangrijk dat er een fysieke afscheiding is met de passagiers(stoelen), als in het voertuig de afstand van tenminste 1,5 m tussen passagier en chauffeur niet mogelijk is. De vrijwilliger is er ook verantwoordelijk voor dat het voertuig schoongehouden wordt. Na elke rit moeten de ruimte waarin de passagier(s) zitten worden schoongemaakt (deurgrepen, armleuning, veiligheidsgordel, hoofdsteunen, handgrepen, pinapparatuur, etc.).

Het rolstoelvervoer vraagt extra aandacht. Passagiers kunnen niet altijd zelf naar binnen. In dat geval is hulp van de chauffeur noodzakelijk. Besteed daarom in de instructie aandacht aan het rolstoelvervoer. Belangrijk is dat de chauffeur handschoenen gebruikt of in ieder geval de handgrepen van de rolstoel schoonmaakt. Ook is het van belang dat de chauffeur zoveel mogelijk achter de passagier blijft en de maximaal mogelijk afstand bewaard.

Medewerkers

Voor de medewerkers van vrijwilligersorganisaties gelden dezelfde maatregelen als voor iedere andere medewerker. Het maakt niet uit of het om betaalde of onbetaalde medewerkers gaat. In het algemeen zijn de regels van de overheid:

- Maak alleen gebruik van het openbaar vervoer als het echt nodig is en niet anders kan
- Gebruik zo nodig [persoonlijke beschermingsmiddelen](#)
- Maak materiaal en werkbenodigdheden eerst schoon voor je ze gebruikt
- Bij griepklachten blijf thuis
 - als je zelf verhoging, koorts, een loopneus of keelpijn hebt of wanneer je verkouden bent
 - als er iemand in jouw huis klachten heeft
- Let op je persoonlijke hygiëne: was regelmatig je handen

Medewerkers hebben ook de verantwoordelijkheid mensen aan te spreken die zich niet aan de regels houden of zich ongewenst gedragen. Het kan handig zijn om hiervoor een instructie op te stellen.

Instructie voor het aanspreken van personen op hun gedrag:

- Vertel wat je hebt gezien
- Leg uit wat de regels zijn
- Maak duidelijk wat de gezondheidsgevolgen kunnen zijn
- Vraag waarom de persoon zich niet aan de regels heeft gehouden
- Maak duidelijk dat het niet houden aan de regels betekent dat de persoon moet vertrekken
- Maak afspraken over het volgen van de regels of vertrek
- Sluit het gesprek af

Deelnemers en bezoekers

De medewerkers hebben ook een verantwoordelijkheid waar het gaat om de deelnemers en bezoekers. Om medewerkers hierin te ondersteunen is het praktisch om een instructie of reglement op te stellen waar bezoekers en deelnemers zich aan moeten houden. Deze kan vooraf opgestuurd of uitgedeeld worden. Door de beperkingen is het alleen mogelijk dat mensen met een afspraak of uitnodiging de medewerkers spreken. De medewerkers zullen vooraf aan de afspraak de gezondheid van de deelnemers of bezoekers moeten checken. Wanneer iemand verhoging of koorts heeft, verkouden is, keelpijn heeft, hoest of een loopneus heeft dan moet de afspraak worden afgezegd. Als medewerkers afspraken maken, individueel of met een groep, moet dat in een ruimte waarin voldoende afstand tot elkaar gehouden kan worden. Voor binnenruimten betekent dat ongeveer 10m² per persoon. Bij het maken van afspraken is het ook van belang dat bezoekers en deelnemers zoveel mogelijk zonder openbaar vervoer kunnen komen. Vanaf 1 juni gaat het openbaar vervoer weer volgens de dienstregeling rijden maar met een capaciteit van 40%. Wanneer het niet strikt noodzakelijk is, vermijd dat mensen gebruik moeten maken van het openbaar vervoer. Voor betalingen van diensten geldt: doe dat zoveel mogelijk contactloos. Banken hebben de limieten voor contactloze betalingen in de coronatijd verhoogt. Ook hogere bedragen kunnen contactloos of via de telefoon betaald worden

Richtlijn voor deelnemers:

- Bij gezondheidsklachten blijf thuis
- Houd 1,5 m afstand tot anderen en schut geen handen
- Nies en hoest in je elleboog
- Volg de instructie van de vrijwilligers of medewerkers op
- Kom alleen naar een activiteit of ontmoeting op afspraak of uitnodiging
- Vermijd het openbaar vervoer
- Was of desinfecteer je handen bij binnenkomst
- Maak de materialen of voorwerpen voor gebruik schoon
- Volg de schoonmaak instructies op
- Bij twijfel over de afspraak neem contact op met de coronaverantwoordelijke (telefoonnummer toevoegen)

Tot slot

De maatregelen veranderen voortdurend. Afhankelijk van de aantal besmettingen zullen de maatregelen van de Rijksoverheid versoepelen of zullen er weer extra maatregelen worden genomen. Op basis van de wijzigingen zal het document worden aangepast.

Mochten er nog vragen zijn dan kun je die stellen in het forum van NOV, [Platform Vrijwillige Inzet](#). Of neem contact op met [Ronald Hetem](#) of [Hans Alderliesten](#).